

Pareigūnai.lt

Sveiki,

Vėl, vėl ir vėl žalius laukus keičia baltai apsnigtos eglės, į langus besibeldžiantis šaltukas ir virpinantis laukimas to, kas kiekvienais metais lyg tas pats, lyg ne... Didžiausios metų šventės. O gal jos jau praradusios šventumą, nerimastingą laukimą ir yra nuolat dengiamos kankinančiomis mintimis — ką šįkart padovanoti šeimai, kaip kuo mažiau pasiskolinti, kaip nustebinti brangius žmones? Gal artėjantis susikaupimo metas tik dar labiau žvarbina sušalusias sielas ir verčia nekęsti bėgančio laiko? Kai pagalvojai apie šandienines aktualijas ir bėdas, nebežinai, kurių šventųjų kokios pagalbos prašytis...

Bet ne apie tai mes čia. Gyvenimas savaime nėra nei geras, nei blogas — jis yra toks, kokį susikuriame sau ir kitiems. Tad ir tas bėgantis laikas, neatnešantis

nieko naujo, nusineša viską sena. Ir vėl, kaip pernai, galime sakyti, kad nuo kitų metų nedarysiu to ar ano, o tą kitą būtinai darysiu. Sakote, beprasmiškai pažadai? Galbūt. Greičiausiai tikrai, nes daugelis žinom, kad retu atveju ryšimės esminėms permainoms. Bet juk tikėti kažkuo reikia? Ir tie pažadai sau — tikėjimo liepsna, vejanti į priekį bei leidžianti išlipti net iš giliausios duobės. Tad pirma, ką jums norime palinkėti artėjančių švenčių proga — Tikėjimo. Tikėjimo Savimi, Kitais, Dievu, Meile, Tikimu, Gyvenimu, Ateitimi — bet kuo. Kiekvienam savas tikėjimas leidžia nepaklysti, o kpkš skirtumas, kpkju vardu pavadinsi tą patį tikėjimą?

... paskutiniu metu tenka pamatyti daug piktų, suirzusių, nelaimingų žmonių, jie vilki tamsiais rūbais, slepiasi kaip sraigės kiautuose po galybe šalikų ir eidami žiūri po kojoms. Ko jie ten ieško? Nežinia... Taip, atlyginimai maži, kasdien

išgirsti po kraupią naujieną, karas keliuose įgavo nesustabdomą pagreitį, o ir vidinės ramybės nėra. Ar to ieškoma žiūrint į žemę? Vargu, bau... Tad antras dalykas, ką jums linkime, tai darnumo ir ramybės su Savimi. Harmonijos. Savo ramybe užkrėskim kitus ir tai bus maloni užkrečiama liga. Ramu man — ramu ir šalia esančiam, ir kitam, ir dar vienam. Čia visai kaip toj reklamoj — ir man gerai, ir mano draugams, ir mano draugų draugams...

... ir paskutinis dalykas, ką jums linkime, nors, be abejo, linkėti galėtume dar ir dar, bet paliksime tai Jūsų artimiesiems — tai turėti vietą, kur jausitės saugūs, nepasiekiami net mažiausiam likimo pūstelėjimui. Ieškokit, atraskit, supraskit ir atminkit, kad namai ne ten, kur gyvenate, o ten, kur norisi sugrįžti...

Gražių švenčių linkimai „pareigūnai.lt“ redakcija

AIRIJOS POLICININKO DUONA LIETUVIAMS PER KIETA

Oksana Pliškina

Lietuvos policijos sistemai pamažu prarandant žmonių pasitikėjimą, patiems policininkams nesulaukiant geresnių darbo sąlygų, Lietuvos pareigūnai masinami emigruoti į Airiją. Šios šalies laikraštyje „The Irish Times“ prieš mėnesį išspausdinta žinutė apie Airijos vyriausybės ir Airijos policijos, vadinamos Garda, radikalius ketinimus pritraukti policijos pareigūnus iš Rytų Europos valstybių. Imigrantams siūlomos puikios darbo sąlygos ir Airijos pilietybė, tačiau įsidarbinti Airijos policijoje lietuviai Laimonui Rondzai pasirodė be galo sudėtinga.

Kelias į policiją trunka dvejus metus

L. Rondza gimtinėje dirbo policininku, tačiau vyriškio likimas susiklostė taip, kad ieškoti laimės jis nusprendė Airijoje. Laimonas buvo girdėjęs apie Airijos Vyriausybės ir Airijos policijos planus įdarbinti kitataučius, todėl nusprendė pabandyti.

„Šios programos priežastys, kurias aš matau, yra tos, kad Airijoje gyvena ištis daug kitataučių. Niekam ne paslaptis, kad šioje šalyje įsikūrusios lietuviai, rusai, lenkų kolonijos. Kad būtų lengviau ir paprasčiau palaikyti tvarką tarp visuomenės narių, policijoje turėtų dirbti pareigūnai, atvykę iš tos pačios šalies. Juk gerokai lengviau lietuviai suprasti lietuvių, nei airiui lietuvių, ar atvirkščiai“, —

„Pareigūnai.lt“ pasakojo Airijos lietuvis.

Atvykęs į Airiją, vyriškis pradėjo domėtis, kokie keliama reikalavimai tiems, kurie nori įsidarbinti Airijos policijoje. „Norint tapti Airijos policijos pareigūnu, iš pradžių reikia užsiregistruoti norinčių pakliūti į atranką sąrašą. Jei po kurio laiko sulauksi kvietimo dalyvauti atrankoje, tai nereiškia, kad jau esi priimtas“, — pasakoja Lietuvoje pareigūnu dirbęs vyriškis.

„Pareigūnai.lt“ užfiksavo, jog Airijos policijos internetiniame puslapyje informuojama, kad užsieniečių pareigūnų priėmimo sistema nuolat keičiasi. Tokios atrankos vyksta viena

kartą per pusmetį.

„Iš manęs taip pat pareikalavo aukštojo mokslo diplomo, o šis procesas šiek tiek užtruks, nes reikia, kad diplomą patvirtintų Airijos valdžia. Tačiau išsilavinimo reikalavimai čia nesibaigia. Dar reikia išsilaikyti anglų kalbos egzaminą, kuri sudaro dvi daly: egzaminas raštu, žodžiu ir interviu“, — teigė Laimonas. Be to, medikai turi patikrinti kandidato į pareigūnus sveikatą. Jei jo silpna rega, išsiplėtusios venos ar jis turi antsvorį, klausos sutrikimą ar hipertenziją, sveikatos patikrinimas gali būti nutrauktas.

„Tik atlikus visas išvardytas procedūras, būsimas pareigūnas bus priimtas į Policijos mokyklą (Garda college). Mokslai trunka 1,5 metų. Baigęs mokslus pareigūnas galės dirbti policijoje. Naujam darbuotojui paskiriamos žemiausios pareigos. Palyginti su Lietuva, jos atitiktų apylinkės inspektoriaus pareigas. Pareigoms įtakos neturi net tai, kad Lietuvoje policijoje dirbau ne vienerius metus. Įsidarbinus Airijoje, man tektų policininko karjerą pradėti iš pradžių“, — apgailestauja Laimonas.

Dirbti policininku — ne prestižas

Pasakodamas apie policininko duoną Airijoje, buvęs pareigūnas atkreipė dėmesį, kad tikrųjų airių požiūris į policininkais dirbančius atvykėlius yra neigiamas.

„Turbūt savotiška neapykanta kitiems airių kraujyje sruvena nuo seno. Juk jie

ilgą laiką kovojo su anglais už savo identitetą. Panaši situacija ir su atvykėliais policininkais. Tikrieji airiai nevertina ir negerbia atvykėlių noro dirbti Airijos policijoje. Ir šis darbas nėra prestižinis“, — savo patyrimais dalijasi lietuvis.

Priminsime, kad prieš kelerius metus Airija priėmė įstatymą, kuriuo vadovaujantis į Airijos policininkų gretas galima priimti piliečius tų valstybių, kurios Airijoje turi dideles bendruomenes. Remiantis šiuo faktu, galima teigti, kad Airijos įstatymų galią turinti bazė yra sutvarkyta ir parengta pareigūnų verbavimo procedūrai.

Tačiau Laimonas nusprendė, kad milžiniškos pastangos, kurių reikia norint įsidarbinti Airijos policijoje, nevertos siūlomos Airijos pilietybės, kuri bus suteikta kiekvienam Airijos policijoje dirbsiančiam užsieniečiui.

Lietuvos policija užsieniečių nekvieta Airijos spaudoje žinia apie Airijos vyriausybės ir policijos ketinimus pritraukti Rytų Europos policininkus paskelbta prieš mėnesį. Per šį laikotarpį, anot Vidaus reikalų ministerijos (VRM) sekretoriaus Stanislovo Liutkevičiaus, Lietuva nepajuto žymių pokyčių.

„Yra duomenų, kad Lenkijos spaudoje išplatinti skelbimai, kviečiantys Lenkijos pareigūnus dirbuoti Airijos policijoje. Tačiau oficialių duomenų, kad pareigūnai iš Lietuvos įsidarbino Airijos policijoje, negavome“, — teigia S. Liutkevičius.

3 psl

BENDROMIS PASTANGOMIS FINANSINĖS PAREIGŪNŲ PROBLEMOS LIKS UŽMARŠTYJE

Oksana Pliškina

Lietuvoje kuo toliau, tuo labiau išsiskaidina vartotojiška visuomenė. Tokios visuomenės nariams ne tiek svarbu, ar tikrai daikto, produkto, paslaugos reikia. Svarbiausia, kad tas daiktas reklamuojamas televizijos ekrane. O dar svarbiau jį išgyti. Turbūt reklama mūsų pasąmonėje įrašė žmonių atpažinimo ir pripažinimo pagal turimus daiktus kriterijų.

O ką daryti, kai žmogus ne tik nori

išgyti daiktą, produktą ar būstą, bet jam jį reikia, tačiau jis neturi pakankamai lėšų. Sprendimų spektras gan platus ir kiekvienas pasirenka sau priimtinausią.

Realus tokios situacijos pavyzdys yra šiandien valstybės tarnautojų padėtis. Dėl mažo atlyginimo pareigūnai yra priversti ieškoti antro darbo arba išeiti iš valstybės tarnybos. Pareigūnai nusprendė šią problemą spręsti ne pavieniui, o susibūrę. Jų bendruomenė įkūrė organizaciją, kuri, jei reikės, padės išspręsti finansinius sunkumus. Si orga-

nizacija — tai jėga, vienijanti pareigūnus. Tai — Pareigūnų kredito unija.

Lapkričio 17 dieną 50 policijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT), Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT), Priešgaisrinės apsaugos, padalinių pareigūnų ir atstovų iš kitų valstybės tarnybos įstaigų susibūrė įsteigti Pareigūnų kredito uniją. Kredito unijos steigiamajame susirinkime taip pat dalyvavo Centrinės kredito unijos atstovė Jurga Igarytė.

Kaip ir steigiant kitas įstaigas, įmones

ar organizacijas, žaidžiama pagal tam tikras taisykles, tad Pareigūnų kredito unijos steigimas nebuvo išimtis. Šiuo atveju ribas nubrėžė įstatymai, reglamentuojantys kredito unijų steigimą, profesijų klasifikatoriai ir bankų reikalavimai.

Steigiant Pareigūnų kredito uniją buvo vadovautasi tam tikrais kriterijais, kuriuos apibendrinęs įvardijo susirinkimo pirmininkas Vytautas Bakas: „Mūsų tikslas, kad šios kredito unijos nariu galėtų tapti kiekvienas Lietuvos pareigūnas ir valstybės tarnautojas“. pabaiga 2 psl.

Turinys

1 psl.

„Airijos policininko duona lietuviams per kieta“

2 psl.

„Bendromis pastangomis finansinės pareigūnų problemos liks užmarštyje“

„Ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos grupė papildė nauja narė“

3 psl.

„Teisės aktų apžvalga“

4 psl.

„Pas Temidę apsilankius“

IKITEISMINIO TYRIMO ĮSTAIGŲ PROFESINĖS SAJUNGOS GRUPĘ PAPILDĖ NAUJA NARĖ

Oksana Pliškina

Lapkričio 17 d. daugiau nei trys dešimtys Ikitiesminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos (ITİPS) narių susibūrė į Vilniuje esantį Profesinės sąjungos biurą, ketindami įkurti naują profesinę sąjungą, kuri vienytų Lietuvos pasienio pareigūnus.

Šeštadienio rytą visiems steigiamojo susirinkimo nariams susibūrus į profesinės sąjungos salę, Vladimiras Banel pradėjo susirinkimą. „Susirinkome sukurti naują, savarankišką, nepriklausomą organizaciją - Lietuvos pasienio pareigūnų profesinę sąjungą, - susitikimo tikslą įvardijo V. Banel. - Iki šiol priklausėme pareigūnų vienijančiai Ikitiesminio tyrimo įstaigų profesinei sąjungai“. O ūkanotą šeštadienį pasieniečiai vienbalsiai pritarė atsiskyrimui nuo ITİPS ir ryžtingai įkūrė šakinę ir specifinę profesinę sąjungą.

Atsakingas darbas - profesinės sąjungos tarybos rinkimai

Susirinkimo dalyviai vienbalsiai pritarė, kad steigiamajam susirinkimui pirmininkautų Vladimiras Banel. Suvažiavimas vyko griežtai pagal darbotvarkę. Tad pagal ją iš pradžių susirinkusieji turėjo pritari arba nepritari Lietuvos pasienio pareigūnų profesinės sąjungos (LPPPS) įteisinimui. Dalyviai vienbalsiai pritarė LPPPS.

Didele balsų persvara šios profesinės sąjungos pirmininku išrinkus Vladimirą Banel. per salę nuvilnijo plojimai ir sveikinimai.

Renkant LPPPS tarybą iniciatyvinę grupę susirinkusiesiems pasiūlė savo kandidatų: Vilniaus rinktinės Teisės poskyrio viršininką Giedrį Krilavičių, Varėnos rinktinės Personalo skyriaus vyresnįjį specialistą Donatą Bakšą, Varėnos rinktinės Purgėnų užkardos vyresnįjį specialistą Voldemarą

Maziliauską, Vilniaus rinktinės Oro uosto užkardos specialistą Rimantą Liepą, Pasieniečių mokyklos atstovą, dėstytoją Andrių Servutą ir Beną Radžiukyną, kuris tarnauja Ignalinos atominės elektrinės apsaugos rinktinėje. Kadangi kitų kandidatų suvažiavimo dalyviai nepateikė, buvo pritarta pasiūlymui.

Išrinkus tarybos narius, nelaukiant iš susirinkimo pirmininko lūpų išgirdome frazę: „Mums reikia trijų savanorių. Kol jų neišrinksime, neišeisime iš salės“. Trys savanoriai sudarė Kontrolės komisiją, kuri yra vienas iš svarbiausių profesinės sąjungos valdymo organų. Kadangi norinčiųjų tapti komisijos nariais neatsirado, pirmininkas pasiūlė kandidatę - Tamarą Karpenko. Tačiau moteris atsisakė. Susirinkimo dalyviai vienbalsiai nubalsavo už Kontrolės komisijos narius: Audrį Kriaučiūną, Sigitą Česulį ir Jolitą Večkienę. Įstatu galima nuolat keisti, todėl buvo pasiūlyta išplėsti tarybos narių skaičių.

Etikos komisiją, kaip ir Kontrolės komisiją, turi sudaryti trys nariai.

Įstatuose nustatyta tokia narių skyrimo tvarka: vieną narį siūlo profesinės sąjungos pirmininkas, antrą - taryba, trečią - valdyba. Pirmininko pasiūlytai Arvydo Žebraičio kandidatūrai susirinkusiųjų dauguma pritarė. O kitus narius nusprendė išrinkti vėliau, nes suvažiavime nedalyvavo du į tarybą išrinkti nariai.

Svarstydami nario mokesčio dydžio nustatymą, dalyviai rėmėsi ITİPS patirtimi. Naujosios profesinės sąjungos nariai nustatė 1% nario mokesčio dydį.

Kilus diskusijai apie bendradarbiavimą su Savišalpos fondu, didžiąją balsų daugumą pirmieji LPPPS nariai nusprendė pasirašyti sutartį su Savišalpos fondu. Jis svarbus tuo, kad, pareigūnui susižalojus ar ištikus nelaimę, fondas suteiks finansinę pagalbą.

„Neprasilenkti, neatsiskirti, nenukrypti“

Vienas iš paskutinių susirinkime nagrinėtų klausimų - prisijungimas prie Nacionalinio valstybės tarnautojų profesinių sąjungų centro. Centras, kuris šiuo metu yra vizija, ateityje turėtų vienyti ir jungti jau įkurtas keturias ir būsimas profesines sąjungas.

Centrą sudarys šakinės sąjungos. Tad susirinkusieji turėjo nuspręsti, ar ateityje jungsis prie centro. Kilus diskusijoms, V. Bakas išreiškė savo nuomonę: „Jūs galite pasakyti, kad mes norime likti savarankiški ir nepriklausomi, ir nuspręsti neprisijungti prie būsimos centro. Bet visoms profesinėms sąjungoms siūloma prognozuoti, kokios yra nuotikos“. Tačiau, dalyviams nesuradus bendro sprendimo, šis klausimas buvo paliktas neišnagrinėtas.

Darbotvarkės punktams išsekus, dalyviai pažėrė rūpimus klausimus. Opiausiai iš jų: „Ar naujoji profesinė sąjunga bus susijusi su ITİPS, ar bus visiškai atskira organizacija?“.

Profesinės sąjungos pirmininkas V. Banel atsakė: „Mes stengsimės ir toliau žengti koją į koją su šalia esančiais partneriais - ITİPS. Stengsimės neprasilenkti, neatsiskirti, nenukrypti, o eiti lygiagrečiai, kartu su jais. Iš esmės mes savarankiški, bet iš dešinės ar iš kairės visada turime tvirtą petį“.

LPPPS steigiamąjį suvažiavimą vainikavo putojantis šampanas. Džiaugsmu ir išpuodžiais dalyviai dalijosi prie vaišių stalo. Šias akimirkas suskubome įamžinti, kad dabar galėtume pasidalyti ir su dalyviais, ir su tais, kurių su mumis nebuvo.

METUS BRANDINTA IDĖJA ĮKURTI PASIENIEČIŲ PROFESINI SAJUNGĄ Į GYVENDINTA

Oksana Pliškina

Apie metus brandintą mintį įsteigti Lietuvos pasienio pareigūnų profesinę sąjungą (LPPPS), siekius ir vizijas kalbamės su šios sąjungos pirmininku Vladimiru Banel.

Kodėl buvo įsteigta LPPPS?

Priežasčių buvo daug. Žinoma, ITİPS vadovai parodė mums gerą pavyzdį. Tačiau paskutiniu metu ne tiek iš pačių ITİPS narių, kurie tarnauja pasienyje, kiek iš jų skyrių atstovų ne viena kartą buvo išreikštas poreikis įkurti profesinę sąjungą.

Kada gimė pirma mintis įkurti profesinę sąjungą?

Pirma mintis gimė prieš metus. Kai pirmą kartą pradėjome galvoti apie tokios organizacijos įsteigimą, vyko pilietinės akcijos, migracijos padalinių skandalas. Todėl patariau savo kolegoms dar palaukti, nes įsteigimui reikia pasiruošti. O dabartiniu metu mūsų gretos pilnėja. Į ITİPS įstojo aukšto rango pareigūnai iš pasienio tarnybos. Si susiformavusi visuma leido galutinai apsispręsti. Be to, susiformavo iniciatyvinė grupė, turinti minčių ir vizijų, kaip įgyvendinti profesinės sąjungos įkūrimą.

Kokie išpūdžiai po steigiamojo susirinkimo?

Manau, ateityje sulauksime daugiau klausimų, nes šios dienos steigiamajame susirinkime vieniems buvo viskas aišku, kitiems kilo klausimas: „Ar mes liksime ITİPS, ar atskirai išeiname į nežinią?“ Buvo atsakyta, kad mes einame šalia ITİPS, kurie yra tvirti mūsų partneriai ir draugai. Mes stengsimės puoselėti tradicijas ir užtikrinti ITİPS pradėtos veiklos tęstinumą.

Kokios Pasienio pareigūnų profesinės sąjungos veiklos vizijos?

Manau, po Naujų metų važinėsimės po visoje Lietuvoje išsidsčiusius padalinius ir sieksime artimiau susipažinti tiek su vadovybe, tiek su nariais. Reikėtų puoselėti ir informavimo priemonės: pranešimus apie save. Dabar sunku vienareikšmiškai įvertinti mūsų vizijas. Artimiausiu metu sieksiu, kad susirinkusi taryba išgrynintų strateginį tikslą. Šioje vietoje mes atsiskiriame nuo bendros ITİPS masės. Todėl dabar mūsų veiklos zona - pasienio pareigūnai, jų tarnyba ir problemos.

Šiuo metu opiausia problema - pareigūnų stoka, tiek dirbančių, tiek studijuojančių pasienio mokyklose motyvacijos nebuvimas. To priežastys gan įvairios, tačiau aš įvardinčiau šias: jaunuolis, nenorintis tarnauti kariuomenėje,

pasirenka studijas pasienio mokykloje Visagine. Tokie pareigūnai, pradirbę metus, išeina iš pasienio tarnybos. Beje, nuo kitų metų pasieniečių mokykla persikels į Medininkus.

Kaip ketinate skatinti pareigūnų (studentų) motyvaciją?

Mes sieksime apčiuopti silpniausias vietas, kuo glaudžiau bendradarbiauti su centriniu padaliniu, VSAT vadovybe. Nors techninėmis priemonėmis pasienio pareigūnai yra labai gerai aprūpinti, tačiau neturime pakankamai darbuotojų. Didelis dėmesys techninėms priemonėms neužtikrina pakankamos pareigūnų motyvacijos.

Šiandien galbūt ne tiek daug problemų turime su pareigūnų kvalifikacinių kategorijų suteikimu, viršvalandžių apmokėjimu, priedu ir paskatinimų suteikimu. Stengsimės su centrine įstaiga ieškoti pozityvių sprendimų. Každ naujo mes staigiai neatrasime, tačiau, manau, svarbiausia suteikti stabilumą dabartinėje situacijoje: kad pareigūnas galėtų didžiuotis atliekamomis pareigomis, kad jam būtų užtikrintos socialinės garantijos.

Pasvajokime... Kaip manote, kiek narių pereis į LPPPS?

Šiuo metu pasienio tarnyboje tarnauja beveik 5 tūkst. pareigūnų, iš jų 700 yra ITİPS nariai. Šiandien per steigiamąjį

Šaunusis devintukas

Stebėtojų tarybą sudaro 9 nariai. Ši taryba turės rinktis kartą per ketvirtį. Devyniems nariams reikia analizuoti unijos veiklą, o darbą organizuos stebėtojų tarybos pirmininkas. Tapti šios stebėtojų tarybos nariais buvo siūloma po vieną žmogų iš apskrities. Tarybos pirmininke išrinkta Danutė Fedotova.

Pasirinkimas nedidelis

Didelio pasirinkimo skirti revizorių Kredito unijos steigėjai neturėjo. Pasirinkimą apribojo reikalavimas revizoriui. Kandidatas privalo turėti aukštąjį ekonominį arba finansinį išsilavinimą. Norint būti Pareigūnų kredito unijos revizoriumi (-e) neužtenka vien tik darbo patirties. Tad vienbalsiai revizore išrinkta vienintelė kandidatė - Regina Puzanovienė.

Išrinkę Pareigūnų kredito unijos

susirinkimą 32 nariai parašė prašymus būti LPPPS nariu. Sunku pasakyti, kiek dar pasieniečių pereis iš ITİPS į jiems skirtą profesinę sąjungą. Situacija taps aiškesnė, kai atstovai sugrįš į savo padalinius ir pasidalyt savo išpuodžiais. Gerą vardą užsitarnauti nėra taip paprasta. ITİPS yra žinoma. Tačiau šiuo klausimu mes laikysimės neutralios pozicijos ir leisime kiekvienam apsispręsti. Laikui bėgant, žmonės išreikš savo nuomonę ir aš tikiuosi, kad pereis į LPPPS. Žinoma, galbūt ne visi, bet dauguma. Per metus, manau, tai išsispres.

Jūs išrinktas LPPPS pirmininku. Ar jaučiate pečius slegiančią atsakomybę?

Iki šiol buvau vienas iš skyrių

vadovų. Tad atsakomybė mano pečius spaudžia ne pirmą kartą, tačiau galbūt ne tokia apimtimi. Aš stebėjau ITİPS vadovų darbą ir bandžiau išsivaizduoti, kokia atsakomybė laukia manęs. Suvoki, kad tai nuolatinė įtampa, skambučių gausa. Manau, kad visa tai yra suderinama. O, esant rimtai situacijai, reikės susidėlioti prioritetus. Manau, kad mano valdyba, taryba ir visi nariai mane palaikys. Tikiu, kad sudėtingesnėje situacijoje turėsiu į ką atsiremti. Šis dalykas mane guodžia.

Pažvelgus į netolimapręstį, kuri kupina streikų ir protestų, peršasi išvados ir siekiai vengti tokių situacijų. Stengsimės surasti dialogą, užuot eję streikuoti. Viliuosi, kad mes ne konfrontuosime, o išvien dirbsime su centrine vadovybe, Seimu, Vyriausybe.

valdymo organus, steigiamojo susirinkimo nariai diskutavo, ar stas Pareigūnų kredito unija į Centrinę kredito uniją, ar ne. Apie šią uniją išsamiau papasakojo

susirinkimo viešnia Jurga Igarytė. Skaitykite interviu su viešnia.

Pareigūnų įkurta organizacija pradės funkcionuoti ir teikti paslaugas nariams jau sausio mėnesį.

atkelta iš 1 psl

Vadovautasi 5:3:9:1 modeliu

Steigiamajame susirinkime išrinkti unijos veiklai svarbių valdymo organų nariai. Susirinkimo dalyviai, vadovaudamiesi 5:3:9:1 modeliu, išrinko valdybą, stebėtojų tarybą, paskolų komitetą ir revizorę. Šie skaičiai atitinkamai pasiskirsto taip: į valdybą turi būti išrinkti 5 nariai, į paskolų komitetą - 3, į stebėtojų tarybą - 9, revizorė - 1 žmogus.

Pirmasis penketas

Renkant Pareigūnų kredito unijos valdymo organus, pirmoji išrinkta valdyba. Nuo jo narių sprendimo priklausys šios kredito unijos veikla. Valdyba pagal savo kompetenciją spręs paskolų, palūkanų dydžių ir einamuosius klausimus. Valdybos nariais gali būti žmonės, turintys visuomeninį įdirbį ir pareigūnų pasitikėjimą. Daugeliu atveju tarybos

narių veiklos sritys sutaps su pareigūnų atstovavimu, važinėjimu į komisariatų, rinktines, priešgaisrines ir kitas tarnybas. Kadangi valdybos narių skaičius turi būti nelyginis, buvo pasiūlyta rinkti 5 narius. Pasiūlymui pritarus, valdybos nariais išrinkti: Tadas (Tijūnaitis, Arvydas Lašas, Vladimiras Banel. Rasa Bernatonytė-Vasilkova ir Vytautas Bakas.

Unijos aptarnavimo kokybė paskolų komiteto rankose

Paskolų komitetas turėtų būti itin dinamiškas, nes be jo sprendimo nebus išduota nė viena paskola. Todėl nuo paskolų komiteto darbo priklausys unijos narių aptarnavimo kokybė. Buvo nuspręsta, kad paskolų komiteto nariai turės per parą apsispręsti, ar išduoti unijos nariui kreditą, ar ne. Susirinkime buvo išrinkti trys komiteto nariai: pirmininkė Roma Katinienė ir du nariai: Jevgenijus Kalabuchovas ir Vytautas Lamauskas.

TEISĖS AKTŲ APŽVALGA

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO 23 STRAIPSNIO 2 DALIES REDAKCIJA NUO 2007-10-01

Nuo 2007-10-01 įsigaliojo nauja Valstybės tarnybos įstatymo 23 Straipsnio 2 dalies redakcija. Pataisos susijusios su valstybės tarnautojams mokamais priedais ir priemokomis. Įsigaliojus naujai redakcijai, priedų ir priemokų suma kaip ir iki šiol negali viršyti 70 procentų pareiginės algos, tačiau į šią sumą nebeįskaitomi Valstybės tarnybos įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 1 ir 5 punktuose nustatyti priedai - priedas už tarnybos Lietuvos valstybei stažą ir pareiginės algos dydžio vienkartinis priedas.

2007-10-17 LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMAS Nr. 1098 „DĖL PAVYZDINIŲ PERSONALO ADMINISTRAVIMO TARNYBŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“

Įsigaliojo
nuo 2007-10-26

Valstybės
žinios,
2007-10-25,
Nr. 110-4500

Šiuo nutarimu Vyriausybė patvirtino pavyzdinius personalo administravimo tarnybų nuostatus, numatančius valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų struktūrinių padalinių arba valstybės tarnautojų, atliekančių personalo administravimo funkcijas, uždavinius, funkcijas, teises ir veiklos organizavimą. Numatyta, kad Personalo administravimo tarnybos uždaviniai yra padėti įstaigos vadovui arba įstatymų nustatytais atvejais įstaigos vadovo įgaliotam asmeniui formuoti personalo administravimo politiką, padėti įstaigos vadovui valdyti personalą, organizuoti žmogiškųjų išteklių plėtrą ir dalyvauti formuojant įstaigos organizacinę kultūrą. Iš daugelio numatytų Personalo administravimo tarnybos funkcijų pažymėtinos tokios funkcijos: pagalba personalui įgyvendinant teisę į karjerą įstaigoje; pagalba įstaigos struktūrinių padalinių vadovams vykdamas personalo adaptavimą ir integravimą įstaigoje; pagalba įstaigos vadovui kuriant ir įgyvendinant personalo motyvacijos sistemą. Numatyta, kad iki 2008-07-01 pagal šiuos pavyzdinius Personalo administravimo tarnybų nuostatus turi būti papildomi valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų struktūrinių padalinių, atliekančių personalo administravimo funkcijas, nuostatai arba valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kuriose nėra struktūrinių padalinių, atliekančių personalo administravimo funkcijas, ir kuriose šias funkcijas atlieka valstybės tarnautojai, atitinkamų valstybės tarnautojų pareigybės aprašymai.

2007-10-17 LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMAS Nr. 1097 „DĖL VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SUBJEKTŲ IR JŲ VEIKLOS STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“

Įsigaliojo nuo 2007-10-26

Valstybės žinios, 2007-10-25, Nr. 110-4499

Vyriausybės nutarimu patvirtintas Viešojo administravimo subjektų ir jų veiklos stebėsenos tvarkos aprašas nustato viešojo administravimo

subjektų ir jų veiklos stebėsenos tikslą, uždavinius, principus, organizavimą ir vykdymą. Viešojo administravimo stebėseną - valstybės lygio viešojo administravimo pokyčius, juos įvertinti ir numatyti neigiamų pasekmių prevencijos priemones. Viešojo administravimo stebėseną valstybės lygmeniu organizuoja Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerija (VRM). Ji nustato viešojo administravimo stebėsenai būtinų mokslinių tyrimų poreikį ir organizuoja jų vykdymą. Kasmet, iki sausio 10 dienos, VRM nustato stebėsenai reikiamos informacijos, kurią turi pateikti viešojo administravimo subjektai, apimtį, pateikimo formą ir terminus. VRM apibendrina gautą iš kitų viešojo administravimo subjektų informaciją ir, atsižvelgdama į tai, nustato galimus viešojo administravimo pokyčius, numato neigiamų padarinių viešajam administravimui prevencijos priemones. VRM kasmet, iki gegužės 1 dienos, pateikia Vyriausybei viešojo administravimo stebėsenos praeitų kalendorinių metų ataskaitą. VRM tinklalapyje bus skelbiama viešojo administravimo stebėsenos ataskaita.

2007-10-18 LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTRO ĮSAKYMAS Nr. IV-361 „DĖL ASMENŲ APTARNAVIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOJE TAIKANT „VIENO LANGELIO“ PRINCIPĄ“

Įsigaliojo nuo 2007-10-26

Valstybės žinios, 2007-10-25, Nr. 110-4526

Šiuo įsakymu Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos (VRM) Bendrojo departamento Raštvedybos ir gyventojų priėmimo skyriui pavesta organizuoti į ministeriją atvykusių asmenų aptarnavimą taikant „vieno langelio“ principą, aptarnavimą telefonu, prašymų, skundų ir pranešimų, gautų tiesiai iš asmenų arba atsiųstų paštu ar per pasiuntinį, elektroniniu būdu, tvarkymą. Numatyta, kad VRM Bendrasis departamentas darba organizuotų taip, kad pirmadieniais ir antradieniais asmenys prašymus, skundus, pranešimus ir kitus dokumentus galėtų pateikti iki 18 valandos. Be to, VRM Bendrasis departamentas pasirinkta forma turėtų organizuoti anoniminę asmenų apklausą apie prašymų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo kokybę ir ne rečiau kaip kartą per metus apibendrintą informaciją pateiktų vidaus reikalų ministrai. VRM padalinių vadovams pavesta užtikrinti, kad, VRM padaliniai gaus paštu iš asmenų prašymus, tiesiogiai adresuotus VRM padaliniai, per 2 darbo dienas nuo prašymų gavimo VRM padalinyje dienos šioms asmenims būtų išsiųstas prašymo gavimo faktą patvirtinantis dokumentas pagal šio įsakymo 1 punktu patvirtintą formą. Numatyta, kad elektroniniu paštu gauti asmenų prašymai, skundai ir pranešimai, kai negalima identifikuoti elektroninio parašo be prašyma, skunda ar pranešimą pateikio asmens, neregistruojami ir nenagrinėjami, jie grąžinami siuntėjui elektroniniu paštu, paaiškinant grąžinimo priežastį.

2007-09-26 LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMAS Nr. 1023 „DĖL BAZINĖS MĖNESINĖS ALGOS IR BAZINIO VALANDINIO ATLYGIO PADIDINIMO“

Įsigaliojo nuo 2008-01-01

Valstybės žinios, 2007-10-04, Nr. 103-4216
Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 1 punkta, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nuo 2008 m. sausio 1 d. patvirtino bazinę mėnesinę algą - 128 litus ir bazinį

valandinį atlygį-0,76 lito.

2007-11-22 LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIO TEISMO NUTARIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO PATVIRTINIMO ĮSTATYMU PATVIRTINTO VIDAUS TARNYBOS STATUTO II SKYRIAUS 8 SKIRSNIO "PAREIGŪNŲ SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SU TUO SUSIJUSIOS SOCIALINĖS GARANTIJOS" (2003 M. BALANDŽIO 29 D. REDAKCIJA), INTER ALIA 40 STRAIPSNIO (2003 M. BALANDŽIO 29 D. REDAKCIJA), ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI, TAIP PAT DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1991 M. GRUODŽIO 5 D. NUTARIMU NR. 530 "DĖL ASMENŲ DRAUDIMO VALSTYBĖS LĖŠOMIS IR KOMPENSACIJŲ MOKĖJIMO JUOS SUŽEIDUS AR ŽUVUS RYŠIUM SU TARNYBA SĄLYGŲ" PATVIRTINTŲ ASMENŲ DRAUDIMO VALSTYBĖS LĖŠOMIS IR KOMPENSACIJŲ MOKĖJIMO JUOS SUŽEIDUS ARBA JIEMS ŽUVUS RYŠIUM SU TARNYBA SĄLYGŲ (2002 M. GRUODŽIO 23 D. REDAKCIJA), INTER ALIA 14, 15 PUNKTŲ (2002 M. GRUODŽIO 23 D. REDAKCIJA), ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO PATVIRTINIMO ĮSTATYMU PATVIRTINTO VIDAUS

Pas Temidę apsilankius

Spalio mėnesį baigtos svarstyti dvi bylos. Jas pareigūnai, atstovaujami profesinės sąjungos teisininko, laimėjo. Dar laukiami Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimai dėl dviejų bylų. Pateikiame šias bylas.

Teismas panaikino atrankos komisijos sprendimu išrinktą vado pavaduotoją.

Du Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) Varėnos rinktinės pareigūnai V. M. ir V. B. kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl neobjektyvaus atrankos konkurso. Pareigūnams atstovavo Ikitiesminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos teisininkas Karolis Likas. Abu pareigūnai šių metų gegužės mėnesį dalyvavo atrankoje į VSAT Varėnos rinktinės Purvėnų užkardos vado pavaduotojo pareigas. Pareiškėjų nuomone, atranka vyko pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, atrankos komisija buvo neobjektyvi ir šališka, o atrankos laimėtojas paskelbtas nepagrįstai, todėl prašė teismo panaikinti atrankos rezultatus.

Spalio pradžioje Vilniaus apygardos administracinis teismas paskelbė sprendimą, kuriuo iš dalies patenkino pareigūnų skundą. Teismas panaikino atrankos komisijos sprendimą, kad tinkamiausias eiti Purvėnų užkardos vado pavaduotojo pareigas yra Z. K., ir VSAT Varėnos rinktinės vado įsakymą „Dėl Z. K. perkėlimo į aukštesnes pareigas“.

Teismas sprendime nurodė, kad „Vidaus tarnybos statuto III skirsnis reglamentuoja pareigūno karjerą. Šio skirsnio 15 straipsnio 2 dalyje išvardinti

Atkelta iš 1 psl

VRM sekretoriaus teigimu, sulaukti Airijos likimo Lietuva gali tik teoriškai. Anot S. Liutkevičiaus, Airijos Vyriausybės sprendimui kviesti kitataučius dirbti policijoje įtakos turėjo kalbos barjeras. Esą kilus konfliktui, Airijos policijos pareigūnai nesusikalba su į Airiją atvykstančiais kitataučiais, kurie dažniausiai anglų kalbos nemoka arba moka gana prastai.

„Nors į Lietuvą pastaruoju metu atvyksta užsieniečiai nuolat dirbti, tačiau jie nesusiduria su kalbos sunkumais. Nes tiek lietuviai, tiek atvykėliai moka rusų kalbą, kuria daugelis

TARNYBOS STATUTO 40 STRAIPSNUI (2003 M. BALANDŽIO 29 D. REDAKCIJA)

Įsigaliojo nuo 2007-11-24

Valstybės žinios, 2007-11-24, Nr. 121-4965

Vilniaus apygardos administracinis teismas ir Klaipėdos apygardos administracinis teismas, kreipdamiesi į Konstitucinį Teismą, teigė, kad įstatymu patvirtinus Vidaus tarnybos statutą buvo sumažinta policijos pareigūnų, kurie į tarnybą buvo priimti iki 2003 m. gegužės 1 d. (t. y. iki Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymo įsigaliojimo, dar galiojant Policijos įstatymui), socialinių garantijų apimtis - buvo atsakyta dabar jau nebegaliojančiame Policijos įstatyme numatyto šių pareigūnų gyvybės ir sveikatos privalomojo draudimo valstybės biudžeto lėšomis nuo nelaimingų atsitikimų vykdamas tarnybines pareigas. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad nors Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymu patvirtintame Vidaus tarnybos statute nebuvo tiesiogiai įtvirtinta nuostata, reglamentuojančių, kad policijos pareigūnai, kurie buvo priimti į tarnybą iki 2003 m. gegužės 1 d., yra privalomai draudžiami valstybės biudžeto lėšomis gyvybės ir sveikatos privalomuoju draudimu nuo nelaimingų atsitikimų

kriterijai, kuriais remiantis turi būti vykdoma atranka: pretendentų profesionalumas, tarnybinė veikla, tinkamumas pretenduojamoms pareigoms, vidaus tarnybos trukmė einant konkrečias pareigas, turima kvalifikacija, būtina naujoms pareigoms eiti. Remiantis šiais kriterijais nustatomas pretendentas, kuris tinkamiausias eiti tam tikras pareigas“.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo kolegija, aiškindama šią nuostata, yra pažymėjusi, jog nurodytų kriterijų laikymasis yra privalomas tiek atrankos komisijos nariams, tiek asmeniui, kompetentingam skirti pareigūną į nurodytas pareigas. Statutinių valstybės tarnautojų karjeros santykių teisinis reguliavimas apima tarnautojų perkėlimą į kitas pareigas, tarp jų ir pareigų paaugstinimo taisyklės. Pagal Vidaus tarnybos statuto 3 straipsnį skyrimas į aukštesnes pareigas grindžiamas pareigūnų kompetencija, atrankos metu įvertinant jų profesionalumą, tinkamumą pretenduojamoms pareigoms, vidaus tarnybos trukmę einant konkrečias pareigas, turimą kvalifikaciją, būtina naujoms pareigoms eiti. Vadovaujantis Vidaus tarnybos statuto 15 straipsniu, kuris reglamentuoja pareigūnų pareigų paaugstinimą, atrankoje į laisvas aukštesnes pareigas gali dalyvauti žemesnes pareigas einantys tos pačios ar atitinkamos kitos vidaus reikalų įstaigos pareigūnai. Visi išvardinti kriterijai turi būti vertinami kaip visuma.

Tuo tarpu iš atrankos komisijos posėdžio protokolo, kuriuo priimtas sprendimas tinkamiausiu eiti Purvėnų užkardos vado pavaduotojo pareigas pripažinti Z. K., matyti, kad sprendimas yra visiškai nemotyvuotas. Nė vienas atrankos komisijos narys, nė sprendimą priėmęs komisijos pirmininkas sprendime nenurodė, kodėl tinkamiausias eiti minėtas pareigas yra būtent Ž. K.

kalba. Tad nemanau, kad teks į Lietuvos policiją kviesti kitakalbių piliečių“, - tvirtina S. Liutkevičius.

Airijos vyriausybė atvykusiems dirbti pareigūnams siūlo savo šalies pilietybę ir didesnę nei Lietuvos policininkų atlyginimą. S. Liutkevičiaus teigimu, šiais pranašumais Lietuvos pareigūnai gali susigundyti, tačiau lietuvių pareigūnų išvykimas dirbti į Airiją netaps masiniu reiškinium.

„Airijos policijai nereikia didelio žmonių skaičiaus, o, jei keletas pareigūnų ir išvyks dirbti į Airijos

tarnybinių pareigų vykdymo metu, tai neprieštaravo Konstitucijai. Taip pat konstatavo, kad Vyriausybės 1991 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 530 „Dėl Asmenų draudimo valstybės lėšomis ir kompensacijų mokėjimo juos sužeidus arba jiems žuvus ryšium su tarnyba sąlygų“ patvirtintos Asmenų draudimo valstybės lėšomis ir kompensacijų mokėjimo juos sužeidus arba jiems žuvus ryšium su tarnyba sąlygos, kuriose buvo tiesiogiai įtvirtintos nuostatos, reglamentuojančios policijos pareigūnų gyvybės ir sveikatos privalomąjį draudimą valstybės biudžeto lėšomis nuo nelaimingų atsitikimų tarnybinių pareigų vykdymo metu, neprieštaravo Vidaus tarnybos statuto 40 straipsniui (2003 m. balandžio 29 d. redakcija). Konstitucinis Teismas pabrėžė, kad ši garantija (privalomasis draudimas) minėtiems policijos pareigūnams išliko, tačiau ji nebuvo numatyta Statuto 40 straipsnyje (2003 m. balandžio 29 d. redakcija), o kilo iš Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymo įgyvendinimo įstatymo ir Statuto 3 straipsnio 8 dalies. Nutarime pažymėta, kad Konstitucija saugo ir gina įgytas teises, todėl valstybės socialinės politikos koregavimas, socialinių garantijų sistemos ar atskirų socialinių garantijų struktūros pertvarkymas turi būti konstituciškai pagrįstas. Jeigu tam tikrų socialinių garantijų nebelieka, turi būti nustatytas teisingas patirtų praradimų kompensavimo mechanizmas.

Teismas padarė išvadą, kad pretendentai užimti Purvėnų užkardos vado pavaduotojo pareigas nebuvo tinkamai įvertinti Vidaus tarnybos statuto 15 str. 2 d. prasme. Tai patvirtina ir bylos medžiaga, ir teismo posėdžio metu pateikti liudytojų (atrankos komisijos narių) parodymai. Taigi iš minėto protokolo neišku, kokiomis sąlygomis Z. K. buvo pranašesnis už kitus asmenis, pretenduojančius užimti Purvėnų užkardos vado pavaduotojo pareigas.

Į pareigas grąžinta Šiaulių tardymo izoliatoriaus pareigūnė V. L. Pareigūnė buvo atleista iš tarnybos Šiaulių tardymo izoliatoriaus direktoriaus įsakymu.

V. L., atstovaujama Ikitiesminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos teisininko Karolio Liko, kreipėsi į Šiaulių apygardos administracinį teismą su prašymu panaikinti direktoriaus įsakymą ir priteisti darbo užmokesčių už priverstinę pravaikštą.

4 psl

tarnyba, mes didelio nuostolio nepatirsime. Atvirksčiai - tokiu atveju mes turėtume „ryšių karininką“ Airijoje. Galėtume užmegzti ryšį ir bendradarbiauti“, - Lietuvos pareigūnų išvykimo pliusus nurodo VRM sekretorius.

Vis dėlto, jei Lietuvoje dirbantis pareigūnas nuspręs išjungti į Airijos pareigūnų gretas, jis pats turės tvarkyti dokumentus, susijusius tiek su išėjimu iš darbo, tiek su įsidarbinimu Airijoje. Šiuo metu Lietuvoje nėra nustatytos tvarkos, pagal kurią žmogus galėtų įsidarbinti užsienyje.

Spalio mėnesį šis teismas patenkino moters prašymą ir panaikino direktoriaus įsakymą. Pareiškėja grįžo tarnybą jai buvo priteistas iš Šiaulių tardymo izoliatoriaus darbo užmokestis už priverstinę pravaikštą.

Savo sprendime Šiaulių apygardos administracinį teismas nurodė, kad, jei buvo kilusi rimta priežastis atleisti pareigūnę iš tarnybos, ji turėjo būti atleista ne Šiaulių tardymo izoliatoriaus direktoriaus įsakymu, o Kalėjų departamento direktoriaus įsakymu.

Vilniaus m. vyriausiojo policijos komisariato pareigūnas D. R. kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su prašymu panaikinti Vidaus reikalų ministerijos (VRM) Centrinės medicinos ekspertizės komisijos išvadą ir įpareigoti iš naujo atlikti pareigūno sveikatos sutrikdymo laipsnio nustatymą.

Šių metų balandžio mėnesį VRM Medicinos centro Centrinė medicinos ekspertizės komisija išvadoje nenustatė pareigūno sveikatos sutrikdymo.

Spalio mėnesį Vilniaus apygardos administracinis teismas atmetė pareigūno skundą kaip nepagrįstą. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog „atsakovas, tai yra VRM Medicinos centras, pagrįstai savo išvadas grindė Sąrašo 3 punktu. Jame nustatyta, kad „lengvi-

ems sužeidimams, traumoms ir kitiems sveikatos sutrikdymams priskiriami sužeidimai, traumas ir kiti sveikatos sutrikdymai, kurie lėmė ilgiau kaip 10 dienų trunkantį laikinąjį nedarbingumą“, pateikiant tokių sužeidimų, traumų ir kitų sveikatos sutrikdymų baigtinį sąrašą 3.1-3.11 punktuose. Pareiškėjo D. R. patirta trauma - dešinės kojos kelio sąnario sumušimas ir nubrozdinimas - neįeina į baigtinį 3.1-3.11 punktų sąrašą. Nors pareigūno kitų sveikatos sutrikdymų, nes sąlyga „kurie lėmė ilgiau kaip 10 dienų trunkantį laikinąjį nedarbingumą“ yra neatskiriama nuo sužeidimų, traumų ir kitų sveikatos sutrikdymų baigtinio sąrašo, pateikto 3.1-3.11 punktuose“.

Pareiškėjas nesutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimu ir kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą su apeliaciniu skundu. Jame nurodė, kad Vilniaus apygardos teismas konstatavo, kad pareigūno sveikatos sutrikdymas nepatenka į baigtinį sąrašo 3.1-3.11 punktus. Pareigūno teigimu, teismas rėmėsi tik VRM Medicinos centro atstovų pateiktais paaiškinimais teisme.

Sveikatos sutrikdymo laipsnio nustatymas reikalauja specialių medicinos žinių. Todėl pirmosios instancijos teismas privalėjo į teismo posėdį iškviešti specialistą arba paskirti ekspertą.

Sąrašo 3.2 punkte įtvirtinta nuostata, kad lengviems sužeidimams, traumoms

ir kt. sveikatos sutrikdymams priskiriami neįauriniai sužeidimai ir traumas, jeigu nepažeisti vidaus organai, sąnariai, sausgyslės, stambųjų nervų kamienai ar pagrindinės kraujagyslės, kurie lėmė ilgiau kaip 10 d. trunkantį laikinąjį nedarbingumą. Pirmosios instancijos teismas privalėjo nagrinėti, ar pareigūno dešinės kojos kelio sąnario sumušimas ir nubrozdinimas priskiriamas prie neįaurinių sužeidimų ir traumų, jeigu nepažeisti vidaus organai, sąnariai, sausgyslės, stambųjų nervų kamienai ar pagrindinės kraujagyslės.

Lingvistiškai aiškinant Sąrašo 3.2 p. nuostatą reikia nustatyti žodžių „neįaurinis“, ir „trauma“ reikšmę. Pagal „Dabartinės lietuviųkalbos žodyną“ žodis „kiauras“ reiškia „skylėtas, prakiuręs, atsivėręs“, žodis „trauma“ - „išorinio poveikio sukeltas audinių ar organo sužalojimas“. Taigi neįaurinė trauma turėtų būti traktuojama kaip neatsivėręs išorinio poveikio sukeltas audinių ar organo sužalojimas.

Vilniaus m. vyriausiojo policijos komisariato (VPK) pareigūnas A. R. kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su prašymu dėl Vilniaus m. VPK sprendimo, kuriuo į vidaus tarnybos stažą neįskaityta pusė mokymosi Vilniaus pedagoginiame institute laiko.

P. Baguška paminėjo, kad daugumą išskylančių problemų galima išspręsti pataisais įstaigų lygyje, nepasiekiant Kalėjų departamento ar netgi Teisingumo ministerijos. Įstaigų vadovai buvo paraginti, sprendžiant kylančias problemas, ne formaliai, o aktyviai įtraukti profesinės sąjungos atstovus.

Kartu buvo pažymėta, kad yra konkrečių ir labai rimtų problemų, kurias reikia spręsti artimiausiu metu: blogas pareigūnų aprūpinimas uniformomis, mažas darbo užmokestis, profesijos prestižo trūkumas, pagaliau ir pačių pareigūnų trūkumas, kuris atskiruose įstaigose siekia iki trisdešimties procentų. Ypatinę susirūpinimą kelia nestatutinių santykių apraiškos. Pareigūnai netinkamai elgiasi tarpusavyje, kartais netgi netoleruotiškai, pvz., vienas pareigūnas vartoja prieš kitą fizinį smurtą (primename, kad prieš porą mėnesių Lukiškių tardymo izoliatoriuje kalėjime vidurinės grandies pareigūnas sudavė pavaldiniui).

Kalėjų departamento direktorius S. Vitkūnas pranešė, kad pataisais įstaigose tiriamas pareigūnų mikroklimatas. Šiuo metu toks tyrimas atliktas Lukiškių tardymo izoliatoriuje kalėjime, atliekamas Laisvės atėmimo vietų ligoninėje. Apibendrinus gautus duomenis, bus imtasi neatidėliotinių priemonių mikroklimatui pagerinti.

Po pranešimų diskutuojant buvo prieita prie nuomonės, kad tam tikrais atskirais atvejais patys pareigūnai veikia neprofesionaliai ir kartais provokuoja konfliktines situacijas.

ITIPS skatino visus palaikyti Kęstutį Čilinską Alytuje vykusiuose rinkimuose į Seimo nario vietą. ITIPS savo interneto puslapyje paskelbė tris

spalio mėnesi Vilniaus apygardos administracinis teismas paskelbė sprendimą kuriuo pareigūno A. R. prašymą atmetė kaip nepagrįstą. Pirmosios instancijos teismas sprendime nurodė, kad „atsakovas (Vilniaus m. VPK) pagrįstai taikė Vidaus tarnybos statuto 37 str. 1 d. 9 p. nuostatas. Šiuose nuostatuose nurodyta, kad pusė mokymosi kitose aukštosiose švietimo įstaigose laiko įskaitoma į vidaus tarnybos stažą kai asmuo į vidaus tarnybą priimtas per ilgesnį nei 3 mėn. nuo aukštosios mokyklos baigimo laikotarpį. Pareiškėjas nurodė, kad per 3 mėnesius nuo Vilniaus pedagoginio universiteto naigimo nebuvo priimtas į vidaus tarnybą, nes VRM Centrinės medicinos ekspertizės komisija (CMEK) išvada gavo pavėluotai. Tačiau ši nepriėmimo į vidaus tarnybą priežastis nėra įtvirtinta įstatyme. Todėl vertintina, kad pusė mokymosi aukštojoje mokykloje laiko negali būti įskaičiuojama į pareiškėjo vidaus tarnybos stažą“.

Pareigūnas, nesutikdamas su tokio Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimu, kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą su apeliaciniu skundu. Jame nurodė, kad Vidaus tarnybos statuto 37 str. 1 d. 9 p. nustatyta, kad 3 mėnesių terminas paigginamas ligos, nėštumo ir gimdymo bei tėvystės atostogų, taip pat būtiniosios tarnybos kariuomenėje ar dalyvavimo kariniuose mokymuose,

teisėtvarkos pareigūnus vienijančių profesinių sąjungų lyderių viešą laišką. Nedidele balsų persvara K. Čilinskas išrinktas Seimo nariu.

Lapkričio septintoji tapo gedulo, nevilties ir netekties diena trims Aleksandrijos šeimoms, kurios neteko savo sūnų. Ši diena tapo ir rimtos krizės policijoje atspindžiu. Šią dieną Skuodo policijos pareigūno sukėltoje avarijoje žuvo trys berniukai. Po šio įvykio, lapkričio 8 dieną, Vidaus reikalų ministras pasiūlė Policijos generaliniam komisarui Vytautui Grigaravičiui atsistatydinti.

Tą pačią dieną Lietuvos iktiesminio tyrimo įstaigų profesinės sąjunga laišku, patalpintu interneto puslapyje „pareigūnai.lt“ kreipėsi į pareigūnų bendruomenę. Laiške teigiama: „Nors esame pareigūnų atstovai, tačiau negalime taikstyti su amoraliais, pirmiausia Lietuvos policijos vadovybę persmelkusiais reiškiniais, todėl LR ITIPS taryba, pritarama Vidaus reikalų ministro pareiškėtai nuomonei mano, kad atsakomybę prisiimti turėtų ne tik Lietuvos policijos generalinis komisaras, dėl kitų policijos departamento vadovų turėtų būti imtasi griežčiausio tyrimo ir jų kvalifikacijos bei tinkamumo eiti pareigas įvertinimo“.

Iktiesminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos vadovai susitiko su Prezidento patarėju Lauru Bielinu. Profesinės sąjungos vadovai informavo Prezidento patarėją, kad dėl ydingo valdymo Lietuvos policiją palieka geriausi pareigūnai, o sukurtos sąlygos yra palankios atsiktiniams asmenims.

ar vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos įvadinio mokymo kursų trukme. Taigi iš esmės 3 mėnesių terminas yra ilginamas dėl objektyvių, nuo pareigūno valios nepriklausančių, veiksnių.

Byloje buvo įrodyta, kad dėl objektyvių aplinkybių, t. y. dėl VRM CMEK didelio darbo krūvio, pareigūno priėmimas į vidaus tarnybą buvo užvilktas ir praleistas 3 mėnesių terminas. O Vidaus tarnybos statuto 37 str. 1 d. 9 p. reiktų aiškinti išsamiau. Į 3 mėnesių terminą neturi būti įskaitomi ir kiti laikotarpiai, kurie nepriklauso nuo pareigūno valios. Įstatymų leidėjas, nustatydamas, kad į vidaus tarnybos stažą papildomai įskaitoma pusė mokymosi aukštosiose mokyklose laiko, turėjo tikslą į vidaus tarnybą pritraukti daugiau asmenų, turinčių aukštąjį išsilavinimą ir suteikti jiems papildomų garantijų.

A. R. pareigūno atveju 3 mėnesių terminas buvo praleistas dėl VRM CMEK didelio darbo krūvio. Ši aplinkybė turi būti pripažinta kaip objektyvi, kuri lėmė tai, kad buvo praleistas 3 mėnesių terminas. Pirmosios instancijos teismas Vidaus tarnybos statuto 37 str. 1 d. 9 p. įtvirtintą teisės normą aiškino lingvistiniu teisės aiškinimo metodu, neatsižvelgdamas į kertinius teisingumo ir protingumo principus.

Parengė LR ITIPS teisininkas Karolis Likas

Lapkričio 10 dieną Prokuratūros profesinė sąjunga kreipėsi į Seimo narius, ministrus ir Lietuvos Respublikos prezidentą su reikalavimu radikaliai spręsti susidariusias problemas Valstybės tarnyboje.

Prokuratūros profesinė sąjungos pirmininkė kreipėsi teigė palaikanti Lietuvos Respublikos iktiesminio tyrimo įstaigų profesinės sąjungos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų sistemos respublikinė profesinės sąjungos ir Lietuvos policijos profesinės sąjungos bendrą kreipimąsi į Prezidentą. Vidaus reikalų ministras lapkričio 12 dieną įteikė Premjerui atsistatydinimo pareiškimą. Susitikime su Premjeru Vidaus reikalų ministras aptarė nuveiktus darbus ir apgailestavo, kad kardinaliai pakeisti situacijos policijoje neleidžia Generalinio policijos komisaro skyrimo ir atsakomybės taikymo tvarka. Vidaus reikalų ministras pagal įstatymą negali nei įpareigoti policijos vadovybės imtis kokių nors konkrečių žingsnių, nei kontroliuoti, kad policijai skirtos milijoninės lėšos būtų naudojamos racionaliai.

Šią dieną pasitraukti iš Generalinio policijos komisaro posto nusprendė Vytautas Grigaravičius. Tai jis pareiškė po susitikimo su Prezidentu Valdu Adamkumi, kuris pasak žiniasklaidos pranešimu pasiūlė Policijos generaliniam komisarui palikti postą.

Pokyčiai policijoje, netapo klūtimi pareigūnams susiburti ir lapkričio 17 dieną įsteigti Pasienio pareigūnų profesinė sąjunga ir Pareigūnų kredito unija.

KAS NUVEIKTA?

Oksana Pliškina

Spalio mėnuo prasidėjo Angelų sargų diena, o jau po mėnesio Angelų sargų viršiausieji sumokėjo už savo nuodėmes. Pažvelkime iš arčiau, kas svarbaus spalio mėnesį įvyko vidaus tarnybos tarnautojų bendruomenėje.

Angelų sargų dieną ITIPS pirmininko pavaduotojas Vytautas Bakas apsilankė „Lietuvos radijo“ studijoje, kur davė interviu apie policijos padėtį.

Pirmininko pavaduotojas konstatavo faktą kad policijos pareigūnus apėmusi depresija. V. Bakas įvardijo šias priežastis: oraus pragyvenimo neužtikrinančios pareigūnų pajamos, vidinis policijos komisariatų mikroklimatas.

Konstatavęs depresiją, V. Bakas nurodė ir galimus „vaistus“: pirmiausia būtina pakeisti atitinkamus įstatymus. Turi būti tiksliai apibrėžta sąvoka „statutinis pareigūnas“. Tada reikėtų atskirti statutinių pareigūnų darbo užmokestį nuo kitų valstybės tarnautojų. Dar vienas būtinas veiksmas - policijos įstaigose turi būti pradėti diegti modernūs vadybos principai.

V. Bakas pareigūnams palinkėjo būti agresyviems ir nevengti ginti savo interesus.

Spalio mėnesio pradžioje Policijos departamentas pažadėjo, kad pareigūnų atlyginimas kils (padidintas bazinis mėnesio atlyginimas - nuo 442 litų iki 490 litų). Labiausiai ši pokyčių turėtų pajusti 1-9 kategorijų valstybės

tarnautojai. Tokių pokyčių sulaukta pirmą kartą per pastarąjį dešimtmetį.

Rodos, atėjo laikas, kai valstybės tarnautojai nebijos praverti pinigines. Tačiau džiaugsmą užtemdė Seimo nario Eligijaus Masiulio inicijuotas įstatymo pakeitimo projektas. Seimo narys siūlė atlyginimų kėlimą atidėti iki kitų metų liepos mėnesio. Tačiau ne tik po ITIPS reakcijos, bet ir pareigūnų ketinimų sukelti streiką Seimo narys atsiėmė savo projekta.

ITIPS išreiškė solidarumą ir palaikė piketuojančius mokytojus. Į protesto mitingą prie Vyriausybės rūmų susirinko apie 1 tūkst. pedagogų iš įvairių šalies vietovių: Ariogalos, Alytaus, Gargždų, Klaipėdos ir Telsių.

Mokytojai protestavo prieš Vyriausybės delsimą padidinti švietimo darbuotojams darbo užmokestį.

Susirinkusieji pritarė priimtai rezoliucijai, kuria išreikštas nepasitikėjimas švietimo ir mokslo ministre Roma Žakaitiene.

Spalio 5 dieną, Lietuvos pataisais įstaigų profesinės sąjungos pirmininkas Tadas Cijūnaitis dalyvavo Teisingumo ministerijos surengtame pasitarime. Jame buvo nagrinėjami pataisais įstaigų darbo optimizavimo klausimai ir nuteistųjų subkultūros išnaikinimo perspektyvos laisvės atėmimo įstaigose. Susitikime dalyvavo ir teisingumo ministras P. Baguška, ministerijos sekretorius A. Kazlauskas, Kalėjų departamento direktorius S. Vitkūnas, kiti šios ministerijos ir Kalėjų departamento darbuotojai, visų pataisais įstaigų vadovai, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė A. Radzevičiūtė.